

(Əvvəli ötən sayımızda)

Səhəri gün vədləşdiyimiz yerə yaxınlaşanda Mürvətlə Fazilin orda məni gözlədiklərini görüb, maşını saxladım. Hər ikisi maşına doğru gəlib salamlashdılar. Fazil qabaqda, Mürvət isə arxa oturacaqda əyləşdikdən sonra maşını toya gedəcəyimiz rayona doğru sürməyə başladım. Mən üç saat dayanmadan maşın sürür, Fazil isə yorulmadan öz şeirləri ilə mənim başımı ağrıdırı. Mürvət isə həmişəki kimi yol boyu yatmağında idi. Arabir Fazilin salonu başına götürən səsinə yuxudan oyanan Mürvət narazı halda deyir ki:

- Ə, sən dədəvin goru, kiri də, baş-beynimiz getdi ki, - deyib təzədən mürgüleyirdi.

Hətta bir-iki dəfə o, Fazildən danışmamacağı, susmağı xahiş etsə də, Fazil bir-iki dəqiqə sakit dayanır, sonra yenidən danışmağa başlayırdı. Düzdür, Fazil hər yeni şeirini başlayanda ancaq mənim eşidə biləcəyim səslə, astadan desə də, sonra cusa gəlir, uca səslə, əl-qolunu ölçərək davam edirdi.

Artıq Ərəstun yaşayan rayona çatsaq da, gedəcəyimiz dağ kəndinə hələ otuz kilometr yol qalırdı. Mürvət uzaqdan görünən yeməxanayı göstərib dedi:

- Qağa, sən canın, o qabaqdakı yeməxanada saxla, həm bir stəkan çay içək, həm də bir az başımız dincəlsin də bu şairin səsidən.

- Əə, boş-boş danışma, sən məni eşidirdin ki? Bayağdan xorultun götürmüşdü aləmi başına. Düz demirəm, qağa, - deyən Fazil özünə havadar axtarırmış kimi mənə baxdı. Mən də hər ikisinə birdən cavab vermək üçün:

- Vallah, mən maşın sürürdüm, heç kəsi eşitməmişəm, - dedim.

...VƏ ƏRƏSTUNUN İTİ

Hiss etdim ki, Fazil mənim sözümdən bir qədər pərt oldu, amma salonun güzgüsündən baxanda Mürvətin qımsıdığını gördüm.

Maşını yeməxananın yaxınlığında saxladım. Üçümüz də maşından düşüb, su kranına doğru getdik, əl-üzümüzü yuyub, ağacların altında qoyulmuş masalardan birinə yaxınlaşmış oturdum. Bizim masanın 10-15 metr aralığında iki eşşək sakitcə otlayır, arabir zil səslə "ləzzətlə" anqırırdılar. Fazil üzünü Mürvətə tutub soruşdu:

- Hə, necədi? Bu səs xoşuna gəlir, daha başın ağrıyır ki?

Mürvət eşşəyin səsinə həzz almırmış kimi güllümsünərək dilləndi:

- İncimə, şair, vallah, bu eşşəyin səsi sənə səsinə mələhətlidir. Sənə səsin birbaşa mənim başıma düşür ey...

Fazil Mürvətin sözündən incidiyini gizlətmədi:

- Birincisi, mən anqırmıram, şeir deyirəm. İkincisi - sən bunu qanmazsan, mənim söylədiyim şeir başa düşənlər üçündür. Üçüncüsü - mən sənə kimi...

Əlində çaynıq və armudu stəkanlarla bizə yaxınlaşan süfrəçini görüb Fazil sözüünə ara verdi. Süfrəçi çaylarımızı süzüb, daha nə sifariş verəcəyimizlə maraqlandı. Başqa bir sifarişimiz olmayacağını dəqiqləşdirib, bizdən uzaqlaşdı. O, gedən kimi Fazil sözünə davam etdi:

- Üçüncüsü isə - bundan sonra mən sənə kimi adamla bir də yola çıxmaram...

Fazil, Mürvət və Ərəstun hər üçü məktəbdə mənə iki sinif yuxarı oxuduqlarından onların bir-biri ilə belə zara-

fat etmələrinin çox şahidi olmuşdum. Amma bu dəfə deyəsən Fazil zarafat edənə oxşamırdı. Qarşısına qoyulan çayı belə içmədən stəkanını ehmalca kənara itələyib, üzünü mənə tutub dedi:

- Qağa, toyda görüşərik. Burdan o yana mən özüm gedəcəm. Təki Mürvətin başı sakit olsun. Hə, bir də gedəndə o eşşəklərdən birini də maşının dalına bağla ki, yolda anqıranda Mürvət onun səsinə feyziyab ola bisin, yol boyu darıxmasın.

Fazilin qarşısını nə qədər almağa çalışsam da, onu fikirdən döndərə bilmədim. "Yox ki, yox", - deyib, kəndə gedən avtobus dayanacağına tərəf addımladı. Dayanacağına yaxınlaşan avtobusa əl edib saxlatdırdı və maşına minən kimi avtobus kəndə doğru yol aldı. Bizim çay içməyimiz yarım saat vaxt apardı və mən həmin müddətdə Fazili küsdürdüyünə görə Mürvəti xeyli danladım. Çayımızı içib ayağa qalxaraq, maşına sarı gedəndə təkərin birinin boşaldığını görüb dedim:

- Görürsən, Mürvət, şairi küsdürdüyündən Allah da bizi cəzalandırdı. Tez ol, kömək elə, təkəri dəyişək.

Mürvət təzə kostyumunun pencəyini çıxardıb maşının təkərinin dəyişdirilməsində mənə kömək etdi. Sonra əllərimizi yuyub yola düzəldik.

Biz kəndə çatanda qara zurnanın səsi artıq bütün ətrafı bürümüşdü. Ərəstun qapıda qurulan toy mağarının qarşısında bizi qarşılayıb içəri apardı. Mən mağara nəzər salıb, Fazili orda görəndə sevinirdim və birbaşa onun oturduğu masaya doğru getdim. Fazil də bizi gözləyirmiş

kimi yanında iki boş yer saxlamışdı. Mürvət də mənim arxamca gəlib heç nə olmamış kimi Fazilə "həmişə xeyir işlərdə, toylarda görüşək!" deyib, onun yanında əyləşdi. Mən hiss etdim ki, Fazilin keyfi bir az "yuxarıdı". Görünür, Fazil yolda olanları unutmuşdu, ya da özünü elə göstərirdi.

Hamısı bir-birinə oxşayan şəhər toylarından fərqli olaraq bu toyda ocaqda bişən qazan yeməklərinin ətri adamı uzaqdan vururdu. Qara zurnanın sədaları altında rəqs edən cavanların "Yallı"sı isə bir ayrı aləm idi. Az sonra biz də hərəyə

(Hekayə)

bir-iki qədəh ara içib Fazilə "çatdıq". Mürvətin kefi o qədər qalxırmışdı ki, deyib-gülür, səsi mağarı başına alırdı. Fazillə mən arabir bir-birimizə baxıb göz vururduq. Bir qədər sonra Mürvət əlinin işarəsi ilə tamadını yanına çağırırdı:

- Əə, qağa, bu boyda böyük şair oturub məclisimizdə, bə niyə ona söz vermirsiz ki, bir-iki yaxşı şeir guppuldatsın, biz də feyziyab olaq.

Tamada "baş üstə" deyib öz yerinə keçdi və mikrofonu götürüb, şəhərdən gələn qonaqların şəninə bir-iki ağız tərif deyəndən sonra:

- İndi isə sözü gözəl dostumuz, böyük şairimiz Fazil Eloğluna verirəm, - deyib, Fazili mikrofona dəvət etdi.

Fazil Mürvətin "yaxşı şeir" dedikdə nələri nəzərdə tutduğunu bildiyindən dostluq haqqında olan lap köhnə şeirlərindən birini söylədikdən sonra cavanlara xeyir-dua verərək yanımıza qayıtdı. Mürvət ayağa qalxıb Fazili bağına basaraq qucaqladı və:

- Qağa, demişəm, hər yerdə də deyəcəm, sənəndə yoxdu! - deyərək, onun üzündən öpdü.

...Məclis gecədən xeyli keçənə qədər

davam etdi. Ərəstun bizim qulluğumuzda daha yaxşı durmaq üçün əldən-ayaqdan gedirdi. O, toyun sonunda mənə yaxınlaşdı bizim tam rahatlığımız üçün dedi:

- Qadanızı alım, sizinçün qardaşım-gildə - beş-altı ev aralıdadı - yer saldırmışam. Gedin orda dincəlin. Sabah səhər "xaş"da görüşərik. Qardaşoğlu sizi ötürəcək.

Ərəstun sözünü bitirən kimi 16-17 yaşlarında bir oğlan qabağımıza düşüb, bizi öz evlərinə apardı. Həyətgirən kimi zəncirə bağlanmış nataraz qoyun iti hürərək üstümüzə şığıdı. Oğlan itin üstünə qışqırıb, onu sakitləşdirdi, zənciri bərkitti və sonra bizi evə dəvət etdi. Bizi çarpayılar qoyulmuş aynabənddə yerbəyer edəndən sonra:

- Narahat olmayın, evdə heç kəs yoxdu, it də bağlıdır, rahat yata bilərsiz, sabah səhər gələcəm, - deyib getdi. Oğlan həyətdən çıxan kimi it aynabənddəki kölgələrini görüb hürməyə başladı. Üçümüz də yorğun və içkili olduğumuzdan tez də yatağımıza girdik.

...İtin səsi susmaq bilmirdi. Az sonra Mürvətin xorultusu eşidilməyə başladı. Mən də gözlərimi yumub yuxulamağa çalışırdım ki, Fazilin səsinə eşitdim:

- Bəxtəvərə bax ey, gör necə şirin-çirindir. Yoxsa mənim kimi, balaca bir səs oldusa, öldür, yata bilmirəm.

Mürvəti nəzərdə tutduğunu bilərək, ona cavab verməsəm də, dediklərini eşitirdim. Fazil mənə səs çıxmadığını görüb susdu, amma onun rahatlığını hiss edirdim. İtin səsi isə elə mənim də başıma düşürdü.

İt ara vermədən hürür, Fazil də onun səsinə səs vermiş kimi donquldandı:

- Bahoo, bu it nə yaman çox hürür

əə! Əə, bu məni yatmağa qoymayacaq. Bəxtəvərlər gör necə yatırlar ey...

Az sonra Fazil yatağından qalxıb pəncərədən itə çəkirdi:

- İt oğlu it, bədi hürdün də. Kəs də səsinə! Paşol!

Bu səsə Mürvət də yuxudan oyanıb narazılıqla dilləndi:

- Ə, şair, niyə qoymursan bizi yatmağa? Səsin kəndi başına alıb ey...

- Ə mənim səsim niyə alıb ki? Eşitmirsən, it bayaqdan dayanmadan hürür? Heç gör bir hovur kiryir? Deyəsən heç bunun kirmək fikri yoxdur. - Fazil narazılıqla Mürvətə cavab verdi.

Onların səsinə mən də yataqdan qalxıb yerimdə oturdum. Ayaq üstə olan Fazil aynabəndin işıqlarını yandırdı. Fikir verib gördüm ki, Mürvət də yatağında oturmaq başını bulayır.

Mən Mürvətlə Fazilin yenə nəse bir dava salacağımdan ehtiyat edib, söhbətə özüm yekun vurmağa çalışdım:

- Şair, işığı söndür, qoy yatağ. İtin peşəsi hürməkdir də, nə qədər hürür, qoy hürsün. Ə, o kirmir-kirmir, heç olmasa sən kirm!

Mürvətlə Fazil mənim dediyimə dinməzəcə qulaq verib, bir müddət birbirlərinə baxdılar, sonra hər ikisi mənə tərəf dönüb, qəfildən qəh-qəhə çəkib güldüqlər. Özümü saxlaya bilməyib, mən də onalara qoşulduim. Bizim güllüş səslərimiz aynabənddən həyətgə axdıqca it də aram-aram hürərək sonda, səsinə kəşib, yuvasına girdi. Dağların arxasında isə dan yeri yavaş-yavaş sökülməyə başlayırdı...

Arif ƏRŞAD,
Yazıçı-publisist,
Prezident mükafatçısı